

Prof. zw. dr n. med.
Henryk Chmielewski

Ocena

pracy doktorskiej mgr Joanny Leśniewicz pt. „Ocena czynników psychospołecznych wpływających na występowanie wypalenia zawodowego wśród fizjoterapeutów”.

Przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska omawia bardzo ciekawy problem życia codziennego aktywności społeczno-ekonomicznej ludzi.

Problem ten, to zespół wypalenia zawodowego, który został po raz pierwszy zdefiniowany przez Freudenbergera jako zjawisko ściśle związane z pracą zawodową występujące w zawodach o wysokim stopniu społecznej i etycznej odpowiedzialności.

Opisanie tego zespołu miało miejsce w latach 70-tych ubiegłego stulecia.

Maslach i Jackson zaproponowali definicję tego zespołu, która zakłada, że „wypalenie zawodowe jest reakcją na przewlekły stres emocjonalny, na który składają się 3 komponenty.

- Wyczerpanie emocjonalne lub fizyczne
- Obniżenie produktywności w pracy
- Nadmierna depersonalizacja

Wiele badań wskazuje, że wypalenie zawodowe wpływa negatywnie w wymiarze indywidualnym jak i społecznym oraz uważa się, że chociaż wypalenie nie jest zaliczane do psychopatologii, to może powodować wiele zaburzeń psychicznych m.in. uzależnienia, zaburzenia lękowe i depresyjne.

Niektórzy badacze potwierdzają, że pracownicy wypaleni zawodowo mają wyższy współczynnik absencji w pracy, a także mają wpływ na jakość i wydajność w pracy i skłonność do konfliktów.

W ostatnich latach pojawia się coraz więcej publikacji dotyczących wypalenia zawodowego takich grup jak lekarze, pielęgniarki, nauczyciele.

Niewiele było badań nad zespołem wypalenia zawodowego w środowisku polskich fizjoterapeutów, którzy również są pracownikami Służby Zdrowia, która narażona jest na różne sytuacje stresujące.

Dobrze zatem stało się, iż mgr fizjoterapii Joanna Leśniewicz podjęła się opracowania tematu dotychczas w tym zakresie nie badanego.

Prowadzenie badań nad zespołem wypalenia zawodowego cieszy się dużym zainteresowaniem społecznym.

Zespół Wypalenia Zawodowego jako problem zdrowotny, bywa często niedoceniany pomimo, że doprowadza do obniżenia jakości wykonywanej pracy w określonych grupach zawodowych oraz powoduje utratę wiary w swoje zawodowe możliwości.

Przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska zawiera 146 stron maszynopisu obejmującego: wstęp, założenia i cel pracy, materiał i metodykę, wyniki badań, dyskusję, wnioski, streszczenie w języku polskim i angielskim, a więc tradycyjnie, zgodnie z wymogami.

Wstęp jest napisany na 3 stronach, ale Autorka wprowadza w temat pracy przedstawiając teoretyczne podstawy zjawiska wypalenia zawodowego na 17 stronach w sposób kompleksowy, ciągły i profesjonalny.

Głównym celem badań było uzyskanie odpowiedzi na pytanie, jakie czynniki mają wpływ na występowanie zespołu wypalenia zawodowego w grupach fizjoterapeutów.

Materiał badawczy obejmuje 92 fizjoterapeutów obu płci z minimum pięcioletnim stażem pracy, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach Opieki Zdrowotnej województwa łódzkiego (kobiet było 56 - 60%, mężczyzn 36 - 39%).

W badaniu posłużono się następującymi narzędziami badawczymi:

- Kwestionariusz do Mierzenia Skali Odczuć Zawodowych.
- Kwestionariusz do Diagnozowania Stylów Radzenia Sobie w Sytuacjach Stresowych.
- Kwestionariusz do Badania Kryzysu w Wartościowaniu.
- NEO-FFJ Inwentarz Osobowości
- Skala Odczuwanego Stresu.
- Kwestionariusz ankiety socjodemograficznej

Godnym podkreślenia jest fakt rozbudowania kwestionariuszy, które razem zawierają 140 stwierdzeń, 40 pytań i 10 myśli w Skali Odczuwanego Stresu PSS.

Kolejny Rozdział to wyniki badań, zostały zaprezentowane w Rozdziale 4 na 60 stronach maszynopisu i zobrazowane na 40 rycinach i 25 tabelach.

Tabele i ryciny są bardzo przejrzyste i czytelne.

Rozdział „Dyskusje” zawarty został na 9 stronach.

Autorka ocenia swoje wyniki przeprowadzonych badań do danych z literatury, co świadczy o dojrzałości w prowadzeniu pracy badawczej i wskazuje na znajomość tematu rozpracowanego przez Autorkę.

Opracowane wnioski w liczbie 4 znajdują pełne uzasadnienie w tekście pracy.

Jako recenzent uważam, iż wniosek 2-gi – w populacji fizjoterapeutów w większości przypadków nasilenie objawów wypalenia zawodowego było niezależne od stresu, miejsca pracy oraz płci, a 3-ci fizjoterapeuci poddani badaniu charakteryzowali się większym nasileniem odczuwalnego ogólnego poziomu wypalenia zawodowego i wyczerpania emocjonalnego w zależności od sytuacji, kiedy gorzej radzili sobie w rozwiązywaniu sytuacji stresowych związanych z pracą.

Piśmiennictwo – wizytówka pracy obejmuje 102 pozycje.

Cytowane pozycje stanowią publikacje do 2013 roku, a więc uwzględniają najnowsze osiągnięcia w tej dziedzinie.

Z przykrością muszę zwrócić uwagę Autorce, iż być może w natłoku przygotowania do obrony Doktorantka nie wykorzystwała w tekście pracy następujących pozycji piśmiennictwa 29, 89, 102.

Nie jest to jednak zarzut.

W rozdziale 7 i 8 (polski i angielski) zostało przedstawione 4 stronicowe „Streszczenie, Summary” które zredagowano poprawnie i zawiera ono omówienie najważniejszych elementów i etapów pracy oraz wniosków z niej wypływających.

Omawiając generalnie przedstawioną mi do recenzji rozprawę doktorską mgr Joanny Leśniewicz pragnę zwrócić uwagę i podkreślić jej poprawność merytoryczną, znajomość problematyki. Nie zauważyłem też uchybień, co świadczy o dobrym przygotowaniu Doktorantki, która reprezentuje inną, choć pokrewną specjalność medycyny.

Prawdopodobnie część przypisywanych Autorce zasług w tej dziedzinie należy się promotorowi pracy prof. dr hab. n. med. Antoniemu Florkowskiemu.

Reasumując, pracę czyta się łatwo. Praca świadczy o dojrzałości Autorki, jako młodego badacza. Jest ona wynikiem wnikliwej analizy literatury i właściwych badań, które były dobrze zaplanowane i przeprowadzone.

Jeszcze raz podkreślam, że Autorka podjęła się opracowania tematu ważnego z punktu widzenia praktyczno-poznawczego, właściwie dobrane narzędzia badawcze. Powyższe sformułowanie należy traktować jako formę wyróżnienia dla autorki.

Wyrażam uznanie dla Pana Profesora Antoniego Florkowskiego za poddanie ciekawego i ważnego tematu badań, a Doktorantce, że tego dokonała.

Praca nadaje się do ogłoszenia drukiem.

Proponuję pracę wyróżnić !

Oddając powyższą ocenę, przedstawiam wniosek Wysokiej Radzie Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o dopuszczenie mgr fizjoterapii Joanny Leśniewicz do dalszych etapów - do publicznej obrony pracy doktorskiej.

Z poważaniem

.....
980710269
prof. zw. dr hab. n. med.
Henryk Chmielowski
Specjalista
Łódź, Kochanowski 10
tel. 42/710-92-95